

Motion till riksdagen 2006/07:Ju287

av **Lennart Sacrédeus (kd)**

Brott mot mänskligheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en lagändring som gör det möjligt att i Sverige döma misstänkta krigsförbrytare för brott mot mänskligheten.

Motivering

Den 10 december 1948 antog och kungjorde FN:s generalförsamling en allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna. Texten skrevs av en speciell FN-kommission, där Eleanor Roosevelt var ordförande.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, som bland annat fastslår att alla människor är födda fria, är lika i värde och har samma rättigheter, antogs med 48 ja-röster. Inget land röstade emot, men åtta länder, däribland Sovjetunionen och Sydafrika, lade ner sina röster.

Bakgrunden till generalförsamlingens förklaring om de mänskliga rättigheterna var de krigsförbrytelser som ägt rum under andra världskriget. Begreppet brott mot mänskligheten kom upp på den internationella dagordningen i och med Förintelsen och de efterföljande Nürnberggrättegångarna, men uttrycket hade myntats redan i mitten av 1800-talet.

Sedan 1948 har åtskilliga brott begåtts mot de mänskliga rättigheterna runt om i världen. Instrumenten för att utdöma straff mot stater eller enskilda har varit obefintliga. Det skulle dröja ända till den 17 juli 1998 innan en permanent internationell domstol inrättades med befogenhet att döma förövare för brott mot mänskligheten, folkmord och krigsförbrytelser. Den internationella brottmålsdomstolen, som bygger på Romstadgan där brott mot mänskligheten definieras som en gärning som begås som ett vidsträckt eller systematiskt angrepp på civilbefolkningen, trädde i kraft, efter 66 ratificeringar, den 11 april 2002.

Fel! Okänt namn på

Trots att Sverige ratificerat Romstadgan så har svensk lag ännu inte fullt ut anpassats till stadgans rättssystem. Begreppet brott mot mänskligheten förekommer inte alls i svensk juridik. För fyra år sen presenterades en utredning om hur svensk lag kan ändras för att motsvara principerna i Romstadgan.

Om förslaget antas skulle det betyda att preskriberingstiden för brott mot mänskligheten och andra allvarliga krigsförbrytelser tas bort. Likaså skulle befälsansvar införas, vilket innebär att den som är i befälsställning över en person som begår brott mot mänskligheten, och inte ingriper för att stoppa det, ska kunna dömas för detta. I utredningen framhålls även att svensk domstol ska kunna döma för dessa brott, oavsett var de begås. Beslut om detta ska kunna fattas av riksåklagaren. Idag krävs regeringens medgivande för att kunna ta upp åtal utan direkt anknytning till Sverige.

I Sverige finns idag, enligt Migrationsverket, mellan 50 och 100 misstänkta krigsförbrytare, varav en del misstänks för brott mot mänskligheten. Många har kommit som flyktingar till Sverige, men även svenska medborgare, som Jackie Arklöv, finns bland de misstänkta.

Sverige har gjort flera internationella åtaganden, som Romstadgan, att utreda brott mot mänskligheten. Även inom EU finns riktlinjer om att alla medlemsländer är skyldiga att utreda brott mot mänskligheten. Trots det så arbetar endast sex poliser med dessa brott. Det kan jämföras med Danmark som har 20 personer i en särskild myndighet för att utreda allvarliga internationella brott.

I väntan på en svensk lag om brott mot mänskligheten måste rättsväsendet använda andra brottsrubriceringar, som mord, grov misshandel, mordbrand eller våldtäkt. Detta kan i vissa enskilda fall visa sig vara otillräckligt och i värsta fall leda till att misstänkta personer inte åtalas.

Det är nu hög tid för en lagändring som anpassar svensk lag till Romstadgan och gör det möjligt att döma misstänkta krigsförbrytare för brott mot mänskligheten även i Sverige.

Stockholm den 23 oktober 2006

Lennart Sacrédeus (kd)